

В І Д Г У К

офіційного опонента доктор медичних наук, професора, заслуженого лікаря України, завідувача кафедри дитячої хірургії Національного медичного університету імені О.О. Богомольця МОЗ України Левицького
Анатолія Феодосійовича на кандидатську дисертацію
Чемерис Олени Адріанівни "ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ
ПОРУШЕНЬ ФОРМУВАННЯ КУЛЬШОВИХ СУГЛОБІВ У
НОВОНАРОДЖЕНИХ ТА НЕМОВЛЯТ", поданої до спеціалізованої
вченої ради Д 05.600.01 при Вінницькому національному медичному
університеті ім. М.І. Пирогова за фахом 14.01.09 - дитяча хірургія

1. Актуальність теми роботи.

Однією із найпоширеніших проблем дитячої хірургії на сьогодні є діагностика та лікування порушення формування кульшових суглобів у дітей раннього віку. Основним сучасним методом ранньої діагностики цієї патології залишається ультразвукове дослідження.

Діагностика, вибір тактики лікування та профілактика порушень формування кульшових суглобів (ПФКС) в розвинених країнах Європи базується на ультразвуковій методиці, розробленій австрійським ортопедом R. Graf. Діагностично-лікувальні підходи у пацієнтів контрольної групи відповідали галузевим стандартам, проте як засвідчив ретроспективний аналіз, мали ряд недоліків. Зокрема, програма діагностики через рутинність методик дослідження та вузький діапазон пошуку у всіх випадках мала недостатній інформативний характер, апріорно формалізувала клінічні висновки, необхідні для прийняття тактичних рішень, що в кінцевому результаті призвело до застосування неоправдано уніфікованої тактики лікування в більшості пацієнтів з ПФКС.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертація виконувалась в рамках запланованої науково-дослідної роботи Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького: «Сучасні технології в діагностиці, лікуванні, та профілактиці післяопераційних ускладнень у новонароджених та дітей раннього віку», № держреєстрації 0106U012670.

3. Наукова новизна отриманих результатів.

Проведено комп'ютерну обробку різних параметрів оцінки зрілості і стабільності кульшових суглобів (3568 ультрасонограм), аналіз динаміки середніх величин даних параметрів в процесі росту і розвитку суглобу в нормі і при різного ступеня патології, доповнено ультрасонографічні синдроми норми і різного ступеня патології КС.

Розроблено автором методикую діагностики порушень формування кульшових суглобів у немовлят (патент на корисну модель №86888 “Спосіб діагностики порушень формування кульшових суглобів у немовлят”, реєстраційний номер U2013 09731 від 05.08.2013; патент на винахід №106001 “Спосіб діагностики порушень формування кульшових суглобів у немовлят”, реєстраційний номер A2013 07745 від 18.06.2013), удосконалено методологію комплексної оцінки ступеня ПФКС у новонароджених та немовлят.

З позицій доказової медицини, розроблена нова інформаційна система інтерактивного алгоритму діагностики та лікування патології формування кульшових суглобів у немовлят з урахуванням принципу зворотного зв'язку залежно від результатів променевого моніторингу яка дає можливість лікарю діагностувати та ідентифікувати точний діагноз на ранніх стадіях розвитку патологічного процесу.

Розкриті нові сучасні підходи до використання інфрачервоного випромінювання, як компоненту комплексного лікування ПФКС.

4. Теоретичне значення результатів дослідження.

За результатами проведеного дослідження та системного їх вналізу отримано наукові дані, які мають теоретичне значення. Розкриті нові аспекти діагностики та лікування ПФКС у новонароджених та немовлят, їх вплив на оцінку результатів лікування.

5. Практичне значення отриманих результатів.

Дисертація має вагоме прикладне практичне значення. Розроблений чіткий алгоритм скринінгової оцінки ступеня ПФКС.

Запропоновані методики ультразвукографічного способу діагностики ПФКС можуть бути використані лікарями променевої діагностики без додаткового їх навчання, що дозволяє зменшити радіаційне навантаження на організм дитини.

Результати дисертації впроваджені в практику лікувально-профілактичної роботи Львівської обласної клінічної лікарні “ОХМАТДИТ”, Житомирської обласної дитячої лікарні, Національної дитячої спеціалізованої лікарні “ОХМАТДИТ”, комунальної міської дитячої клінічної лікарні м. Львова, дитячої міської клінічної лікарні м. Полтава, Луганської обласної дитячої клінічної лікарні.

Наукові розробки та матеріали дисертації використовуються в учбовому процесі кафедри дитячої хірургії Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

6. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висовків і рекомендацій сформульованих у дисертації.

Наукові положення, які сформульовані у дисертації достовірі, базуються на результатах досліджень достатнього за об'ємом клінічного матеріалу, використанні комплексу інформативних методів, які доповнюють один одного, різнобічним аналізом отриманих даних, що дає підстави стверджувати про

вірогідність отриманих результатів та обґрунтованість наукових положень, висновків та практичних рекомендацій дисертації.

7. Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях і авторефераті дисертації.

Основні наукові положення та висновки дисертації викладені у 18 наукових публікаціях (1 одноосібно), серед яких 8 публікацій у фахових виданнях, 3 публікації за кордоном, 2 патенти на корисну модель, 1 патент на винахід.

У вказаних публікаціях повністю відтворені наукові положення та результати дисертаційного дослідження, а також висновки, практичні рекомендації, що з них витікають.

Автореферат повністю відповідає змісту дисертації і відображає основні наукові положення дослідження.

8. Оцінка структури та змісту роботи, її завершеність та рекомендації.

Дисертація викладена державною мовою відповідно до загально прийнятого плану побудови наукового дослідження. Складається зі вступу, шести розділів (огляду літератури, клінічної характеристики матеріалу і методів дослідження, чотирьох розділів особистих досліджень), заключення, висновків, практичних рекомендацій та списку використаних джерел, додатків. Зміст роботи викладений на 212 сторінках машинописного тексту. Дисертаційна робота ілюстрована 6 таблицями та 68 рисунками. Бібліографічний показник включає 195 найменувань, з них 106 кирилицею та 89 латиницею.

У **вступі** підкреслена актуальність теми, сформульовані мета та завдання дослідження, наведені наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Завдання дослідження адекваті до поставленої мети.

В розділі 1 автором висвітлено сучасний стан проблеми діагностики, лікування та профілактики новонароджених та немовлят з ПФКС. В огляді літератури значна увага надана аналізу проблем, котрі пов'язані з ранньою діагностикою, ефективним лікуванням. Визначені аспекти пріоритетного пошуку у вирішенні проблеми скринінгу та профілактики ПФКС. В цілому розділ написаний добре та читається з цікавістю.

Розділ 2 присвячений опису матеріалів та методів дослідження, включає детальну клінічну характеристику пацієнтів та методи дослідження. В дисертації використані сучасні методи клінічного, сонографічного, рентгенологічного та статистичного досліджень.

В розділі 3 «Результати дослідження» представлені дані ортопедичного та акушерського анамнезу, результати клінічних досліджень стану кульшових суглобів, частоту ортопедо-травматологічної патології новонароджених, оцінка сонографічних параметрів та віддалених результатів стану кульшових суглобів, алгоритм моніторингу та лікування ПФКС, що представлені у вигляді цифрових даних, таблиць та діаграм.

Розділ 4. «Ультрасонографічна характеристика кульшового суглобу у новонароджених та немовлят в нормі та при дисплазії». Складається з п'яти підрозділів. Автором проведено аналіз сонографічних характеристик КС з урахуванням додаткових критеріїв, наведені малюнки УЗД та пояснювальні схеми.

Розділ 5. «Комп'ютерна програма «кульшовий суглоб». Складається з трьох підрозділів. Містить чіткий опис принципів роботи програми з наведеним ілюстративним матеріалом.

Розділ 6. «Комплексне консервативне лікування порушень формування кульшових суглобів». Складається з чотирьох підрозділів, містить оцінку та узагальнення результатів дослідження та лікування, які дозволяють стверджувати, що рання діагностика і комплексне лікування дозволяє оптимізувати терміни відновлення анатомічної форми та взаємовідносин в кульшовому суглобі.

Висновки відповідають на поставлені завдання та відображають основні положення дисертації. Перший висновок є узагальнюючим, наступні поступово розкривають вирішення поставлених здобувачем завдань.

9. Недоліки дисертації та автореферату щодо їх змісту та оформлення.

Принципових зауважень щодо змісту, оформлення дисертації та автореферату немає. У тексті дисертації зустрічаються невдалі звороти, стилістичні та граматичні помилки, які не впливають на суть роботи.

При рецензуванні даного дисертаційного дослідження виникли наступні запитання:

1. До якого віку Ви рекомендуєте проводити сонографічне обстеження кульшових суглобів дітям?
2. В чому полягає відмінність обстеження кульшових суглобів за Р.Графом та запропонованої Вами методики?

10. Висновок про відповідність роботи вимогам, які пред'являються до дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

Дисертаційна робота Чемерис Олени Адріанівни на тему: "Діагностика та лікування порушень формування кульшових суглобів у новонароджених та немовлят", що подана до спеціалізованої вченої ради Д 05.600.01 при Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова на здобуття наукового ступеня кандидата наук за фахом 14.01.09 - дитяча хірургія є закінченою самостійно виконаною науковою роботою, в результаті виконання якої отримано науково обгрунтовані теоретичні та практичні положення, сукупність яких можна класифікувати як нове вагоме наукове досягнення у розвитку перспективного напрямку дитячої хірургії – покращення результатів діагностики та лікування дітей з порушенням формування кульшових суглобів.

За своєю актуальністю, науковим та практичним значенням, глибиною та обсягом проведених досліджень, об'ємом, достовірністю отриманих результатів та обгрунтованістю висовків дисертаційна робота Чемерис Олени Адріанівни

"Діагностика та лікування порушень формування кульшових суглобів у новонароджених та немовлят", відповідає спеціальності «Дитяча хірургія», профілю спеціалізованої Вченої ради Д 05.600.01 та вимогам пункту 11 "Порядку присудження наукових ступенів і вченого звання старшого наукового співробітника", який затверджений Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24 липня 2013 року зі змінами. Внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 656 від 19 серпня 2015 року. За актуальністю теми, науковою новизною, теоретичною та практичною цінністю виконана робота "Діагностика та лікування порушень формування кульшових суглобів у новонароджених та немовлят", є завершеним науковим дослідженням, а її автор – Чемерис Олена Адрианівна заслуговує присудження наукового ступення кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.09 – дитяча хірургія.

Офіційний опонент

завідувач кафедри дитячої хірургії

Національного медичного університету

імені О.О. Богомольця МОЗ України

доктор медичних наук, професор

А. Ф. Левицький

А. Ф. Левицький

